

Innowacja pedagogiczna

2018/2019

„Starsi i młodszy razem- praca w grupie mieszanej wiekowo”

Przedszkole nr 268 „Słoneczny Promyk”

„ Najważniejszy okres w życiu to nie czas studiów uniwersyteckich, ale pierwszy okres, od urodzenia do szóstego roku życia .”

(Maria Montessori „ Chłonny umysł”)

„Jeśli szanujemy dziecko i podążamy za jego możliwościami to może ono zrobić więcej, niż od niego oczekujemy...”

Opracowały: mgr Beata Knyt, mgr Monika Tarka.

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp	str. 3
II. Opis, zakres i miejsce innowacji	str. 3
III. Motywacja wprowadzenia	str. 4
IV. Oczekiwania związane z innowacją (cele ogólne i szczegółowe)	str. 4
V. Sposób realizacji	str. 6
VI. Ewaluacja	str. 12
VII. Bibliografia	str. 13

I. WSTĘP

Maria Montessori pisze:

„Najważniejsze, by grupy obejmowały różne przedziały wiekowe, ponieważ ma to ogromny wpływ na rozwój wiedzy dziecka. Osiągnięte zostaje to dzięki więziom między samymi dziećmi. Nie potraficie sobie państwo wyobrazić, jak dobrze małe dziecko uczy się od starszego dziecka; jak cierpliwe jest starsze dziecko, jeśli młodszemu coś jeszcze sprawia trudności. Wygląda to prawie tak, jakby młodsze dziecko stanowiło dla starszego materiał do pracy. Często przestawałam je oberwać i zastanawiałam się: Czy dla starszego dziecka nie jest to strata czasu? Ale potem uświadamiałam sobie, że jeśli czegoś uczymy sami lepiej zaczynamy to rozumieć. Nic nie pomaga nauczyć się więcej niż nauczanie innych, szczególnie jeśli niezbyt dobrze opanowaliśmy przedmiot nauki, ponieważ wysiłki drugiej osoby oddziałują na nas jak kontrola błędów; zachęcają do zdobywania większej wiedzy aby przekazać innym to, czego potrzebują.”

Grupa zróżnicowana wiekowo jest grupą , która stwarza dziecku naturalne środowisko- zbliżone do rodzinnego. Prowadzi to do prawidłowego, harmonijnego oraz wszechstronnego rozwoju dziecka. Różnica wieku jest naturalnym czynnikiem wpływającym na pewne zachowania i sytuacje w grupie. Starsze dzieci pomagają młodszym w wielu czynnościach, zadaniach stając się jednocześnie wzorem i modelem do naśladowania. Często powoduje to, że czują się bardziej zmotywowane do poprawnego formułowania zdań, właściwego zachowania, oraz pojawia się w nich poczucie odpowiedzialności za drugiego człowieka .To poczucie odpowiedzialności za innych nie staje się ciężarem, a wręcz przyjemnością. Wykształca się bowiem u tych dzieci szeroko rozumiana cierpliwość, a także chęć współpracy, współdziałania, pomocy i zdolność dzielenia się. W takiej grupie , dzieci łatwiej rozumieją , iż istnieją prawa i obowiązki przynależne wiekowi . Ten kto ma więcej lat ma więcej praw, ale też więcej obowiązków. W takiej grupie jest również większa wyrozumiałość, nie zdarza się naśmiewanie z cudzych niedociągnięć, nieumiejętności, pomyłek i błędów. Dzieci wzajemnie się wspierają i motywują do pracy, nauki i zabawy .Gdy maluch nie potrafi założyć np. butów – starszak pomoże, ponieważ doskonale rozumie , że ktoś może czegoś nie umieć lub nie rozumieć, takiej osobie trzeba pomóc, a nie się z niej naśmiewać. Taka sytuacja jest powodem do działania pozytywnego i wspierania siebie .

Dzieci młodsze z kolei bardzo chcą być takie, jak ich starsi koledzy, więc są mocno zmotywowane, przez to ich działania stają się lepsze, doskonalsze. Zdarzają się również sytuacje, w których młodsze dziecko radzi sobie lepiej, niż starsze, z jakimiś umiejętnościami czy zadaniami, co również wpływa pozytywnie na obie strony, na ich motywację do dalszego działania. Motywacja jest motorem działania i przyczynia się do otwartości na zdobywanie wiedzy. Dzieci w takiej grupie mogą obserwować, że każdy z nas jest inny- wyjątkowy i posiada jakieś zdolności, rzecz w tym by je odkryć, obudzić w sobie, bez względu na to czy ma się 3, 6 czy 36 lat.

II. OPIS, ZAKRES I MIEJSCE INNOWACJI

Autor: Beata Knyt, Monika Tarka – nauczycielki Przedszkola nr 268 „Słoneczny Promyk”.

Realizatorzy: Nauczyciele pracujący w oddziale II „Misie i Kangury” w Przedszkolu nr 268 „Słoneczny Promyk”.

Rodzaj innowacji: metodyczno – organizacyjna.

Zakres innowacji ze względu na zasięg: obejmuje wszystkie dzieci 3 i 6 letnie uczęszczające do oddziału II w Przedszkolu nr 268 „Słoneczny Promyk”.

Warunki realizacji innowacji: w ramach zajęć.

Czas trwania: 3.09.2018 r. – 30.06.2019 r. (możliwość kontynuacji w kolejnych latach)

II. MOTYWACJA WPROWADZENIA

Potrzeba utworzenia oddziału mieszanego wiekowo i stworzenia opisywanej innowacji wypłynęła niejako z konieczności. Na przełomie I i II semestru zaczęły pojawiać się coraz częstsze głosy ze strony rodziców o chęci pozostawienia swoich 5 letnich dzieci w naszym przedszkolu na kolejny rok szkolny, by tu mogły realizować obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, z drugiej strony spodziewaliśmy się dużego zapotrzebowania na wolne miejsca dla dzieci 3 letnich. Mając również na uwadze dobro dzieci już uczęszczających do wszystkich oddziałów w naszej placówce nie chcieliśmy rozdzielać stworzonych grup, tak by nie powodować dodatkowego stresu związanego ze zmianą

nauczycieli prowadzących i przenoszenia dzieci z oddziału do oddziału. Szukając inspiracji i pomysłu na to, w jaki sposób rozwiązać zaistniałą sytuację zaczęliśmy analizować dostępną literaturę pedagogiczną, obserwować sposób pracy przedszkoli duńskich, brytyjskich, niemieckich, holenderskich, szwedzkich a także wymieniać się spostrzeżeniami i doświadczeniami z innymi nauczycielami. Zebrane informacje i doświadczenia z własnej pracy pedagogicznej utwierdzają nas w przekonaniu, że dzieci w grupach mieszanych uczą się od siebie wzajemnie więcej i lepiej się wychowują. Naszym celem jest stworzenie jak najbardziej naturalnych, rzeczywistych, dobrych i bezpiecznych warunków do wielostronnego wspierania rozwoju każdego dziecka. W realnym świecie funkcjonują obok siebie zarówno starsi jak i młodsi i muszą ze sobą współpracować każdego dnia, dlatego też uważamy, że stworzenie takiego oddziału będzie z korzyścią zarówno dla dzieci 6 letnich, jak i 3 letnich. Od II semestru roku szkolnego 2018/2019 w oddziale V i VI została wprowadzona innowacja pedagogiczna oparta na koncepcji planu daltońskiego. Realizując jej założenie zauważyliśmy, że dzieci stały się bardziej samodzielne, odpowiedzialne i chętnie współpracujące ze sobą. W zbliżającym się nowym roku szkolnym będziemy chcieli w codziennej pracy wykorzystywać elementy wyżej wymienionej koncepcji, ponieważ dostrzegamy jej pozytywny wpływ na rozwój i funkcjonowanie dziecka i uważamy, że znacznie ułatwi pracę w tej zróżnicowanej wiekowo grupie.

IV. OCZEKIWANIA ZWIĄZANE Z INNOWACJĄ (CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE)

Cele ogólne innowacji:

- Rozwijanie u dzieci odpowiedzialności, samodzielności oraz umiejętności współpracy
- Stworzenie jak najbardziej naturalnych, rzeczywistych, dobrych i bezpiecznych warunków do wielostronnego wspierania rozwoju każdego dziecka
- Ułatwienie procesu adaptacyjnego nowo przyjętym dzieciom

Cele szczegółowe:

Dzieci:

- kształtowanie poczucia odpowiedzialności

- rozwijanie empatii
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach nowych i trudnych
- rozwijanie inicjatywy i samodzielności - w działaniu i w myśleniu
- inspirowanie do poszukiwania najlepszych i najprostszych metod pracy
- wdrażanie do samodzielnego uczenia się dziecka
- dostosowanie tempa nauki do możliwości dziecka
- stwarzanie możliwości wchodzenia w różne role społeczne

Nauczyciele:

- kształtowanie u dzieci poczucia odpowiedzialności za siebie i innych
- kształtowanie u dzieci wrażliwości moralnej, emocjonalnej i właściwych postaw społecznych
- przygotowanie dzieci do podejmowania nowych działań
- przygotowanie dzieci do podjęcia nauki w szkole
- przygotowanie dzieci do łagodnego przejścia procesu adaptacyjnego

Rodzice:

- włączenie rodziców do jak najszerszej współpracy z nauczycielami
- wspieranie dziecka w drodze do stania się osobą odpowiedzialną, samodzielną, współpracującą, empatyczną
- poznanie korzyści wypływających z przebywania w jednej grupie przedszkolnej dzieci zróżnicowanych wiekowo

Przewidywane efekty wdrożenia innowacji:

Dziecko:

- łagodnie przechodzi proces adaptacji i integruje się z innymi
- jest przygotowane do podjęcia nauki w szkole
- naturalnie i samoistnie uczy się podstaw tolerancji, partnerstwa i współzycia w środowisku, które nie jest ograniczone wyłącznie do rówieśników
- starsze, posiada większą wrażliwość, otwartość na potrzeby innych oraz podnosi swoją samoocenę poprzez swoje naturalne zaangażowanie i opiekuńczość, a także możliwość prezentowania bogatszych doświadczeń wobec młodszych

- młodsze, w sposób naturalny przejmują od starszych wiedzę i umiejętności
- ma możliwość zmiany pozycji społecznej, przez co w kolejnych latach może łatwiej pełnić różne role
- potrafi przezwyciężyć lęk i obawy przed zmianą środowiska
- wesoło bawi się z innymi dziećmi
- chętnie uczestniczy w zabawach z innymi dziećmi
- przestrzega reguł i zasad obowiązujących w grupie
- w miarę możliwości samodzielnie rozwiązuje problemy, w przypadku nierozwiązania problemu potrafi szukać pomocy, np. u kolegów, osoby dorosłej (nauczyciela)
- współpracując w zespole czuje się zobowiązane do wykonania powierzonych mu zadań
- wyrabia w sobie umiejętność planowania czasu oraz poczucie odpowiedzialności, dokładności i systematyczności
- potrafi współpracować z innymi dziećmi
- okazuje szacunek innym dzieciom i traktuje je, jak równe sobie
- odnosi sukcesy na miarę swoich indywidualnych możliwości, a nie w odniesieniu do wieku kalendarzowego
- nieśmiałość przez sprawowanie opieki nad młodszymi kolegami przełamuje nieśmiałość

Nauczyciel:

- w sposób świadomy i celowy organizuje proces edukacji dzieci uwzględniając ich wiek rozwojowy, indywidualne możliwości oraz potrzeby
- motywuje dzieci do podejmowania działań i rozwijania swoich umiejętności, predyspozycji
- poszukuje inspiracji, ciekawych i innowacyjnych rozwiązań, współpracuje z innymi nauczycielami doskonaląc swoje umiejętności, poszerzając wiedzę oraz warsztat pracy
- stale współpracuje z rodzicami

Rodzic:

- nabywa umiejętność obdarzania dziecka zaufaniem, pozwala na większą niezależność, nie wyręcza dziecka
- wspiera dziecko w zdobywaniu wiedzy, rozwijaniu umiejętności, zainteresowań
- jest dziecka powiernikiem i najlepszym przyjacielem
- aktywnie włącza się do współpracy z nauczycielami oraz przedszkolem

V. SPOSÓB REALIZACJI

Przedszkolny etap edukacyjny jest bardzo ważny dla każdego dziecko. Dynamika zmian zachodzących w dziecku w tym okresie jest ogromna. Dziecko zdobywa nowe umiejętności zaczynając od czynności samoobsługowych kończąc na nauce pisanie i czytania.

Institucja przedszkola jest etapem edukacyjnym, który zmienia się i rozwija szybciej niż pozostałe. Stawia, więc przed nami nowe wyzwania i potrzebę ciągłego doskonalenia metod i warsztatu pracy oraz wprowadzania nowych rozwiązań. Zaproponowana przez nas innowacja ma na celu wprowadzenie nowego rozwiązania, jednak dość naturalnego patrząc na codzienne, domowe środowisko dzieci, poprzez połączenie w jednym oddziale wychowanków 3 i 6 letnich.

Innowacja ta będzie prowadzona w oddziale II, przez pięć dni w tygodniu, od 3 września 2018 roku do 30 czerwca 2019 roku, w godzinach pracy oddziału.

W czerwcu i sierpniu 2018 roku odbędą się zajęcia adaptacyjne dla dzieci nowoprzyjętych. Podczas czerwcowych spotkań w ogrodzie dzieci będą miały możliwość spędzić czas ze „starszakami” bawiąc się swobodnie i w sposób zorganizowany. Mamy nadzieję, że spotkania te wpłyną pozytywnie na naszych nowych wychowanków i znacznie ułatwią im dalszą adaptację do nowych warunków.

Wszystkie grupowe uroczystości przedszkolne będą organizowane z równym zaangażowaniem wszystkich dzieci. Podczas pasowania, dzieci starsze, przyjmą do grona przedszkolaków swoich młodszych kolegów.

Innowacja została opracowana zgodnie z obowiązującą podstawą programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego.

Zaplanowałyśmy następujące obszary tematyczne innowacji:

- W przedszkolu- wrzesień
- Dookoła jesień- październik
- Jesienna szaruga- listopad
- Świąteczny czas- grudzień
- Zima, zima wokół nas- styczeń
- Karnawału nadszedł czas- luty
- Wiosna tuż, tuż- marzec
- Kwiecień plecień- kwiecień
- Mój dom, moja rodzina- maj
- Wakacje- czerwiec

W swojej pracy będziemy chcieli wykorzystać następujące elementy planu daltońskiego:

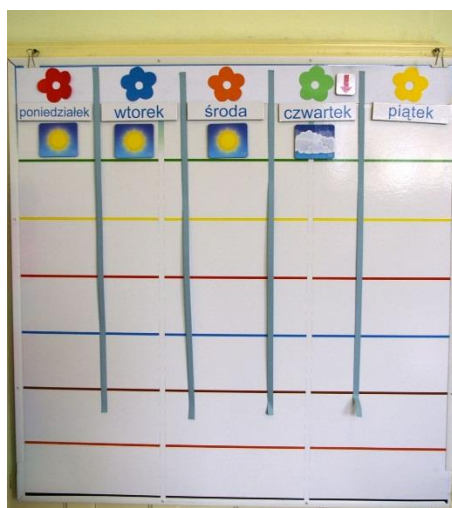
- Kolory dni tygodnia.

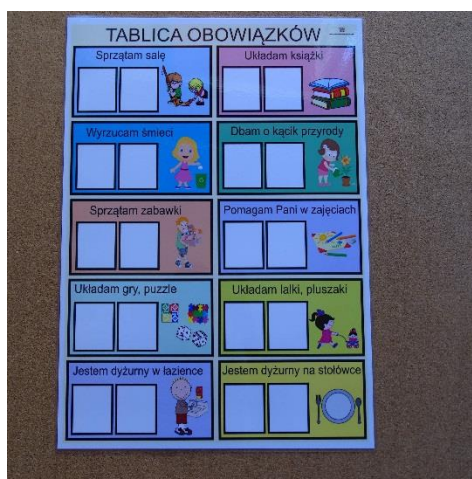
„Dzięki temu, że każdy dzień oznaczony jest kolorem, najmłodszy uczniowie mogą zdobywać umiejętność identyfikowania dni tygodnia, zanim jeszcze nauczą się rozpoznawać i/lub odczytywać nazwy dni tygodnia.”¹

- Kalendarz pogody.

¹Roohner R., Wenke H.; wprowadzenie Śliwerski B.; *Pedagogika planu daltońskiego.*; wyd. SOR-MAN; Łódź 2011; str. 58

- Tablica obowiązków/ dyżury.

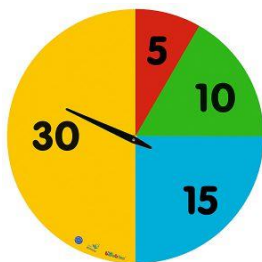
- Listy obecności dzieci (młodsze dzieci- zdjęcia, starsze- imię)

- Plany dnia (postać obrazkowo-wyrazową)

- Zegar daltoński, który wizualizuje czas.

- Sygnalizator.

- Umiejętność współpracy, do wykonywania niektórych zadań dzieci będą łączone w pary, starszy z młodszym.

- Kalendarz urodzin.

VI. EWALUACJA

1. Ankieta skierowana do rodziców i nauczycieli dotycząca wprowadzonej innowacji.
2. Bezpośrednia obserwacja zajęć z dziećmi i codzienna obserwacja grupy
3. Analiza zebranej dokumentacji- wpisy w dzienniku zajęć oraz plany miesięczne
4. Przygotowanie sprawozdania podsumowującego wdrażanie innowacji i przedstawienie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej na koniec roku szkolnego 2018/2019.

VII. BIBIOGRAFIA

1. Roohner R., Wenke H.; wprowadzenie Śliwerski B.; *Pedagogika planu daltońskiego.*; wyd. SOR-MAN; Łódź
2. M. Montessori
3. www.plandaltonski.pl
4. www.dalton.org.pl